

**Pomoc poskytovaná Európskou úniou v oblasti obchodu**

**Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. mája 2007 o pomoci poskytovanej Európskou úniou v oblasti obchodu (2006/2236(INI))**

*Európsky parlament,*

- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2001 o konferencii WTO v Katare<sup>1</sup>, z 3. septembra 2002 o obchode a rozvoji na odstránenie chudoby<sup>2</sup>, z 30. januára 2003 o hlade vo svete a odstránení prekážok v obchode s najchudobnejšími krajinami<sup>3</sup>, z 15. mája 2003 o budovaní kapacít v rozvojových krajinách<sup>4</sup>, zo 4. septembra 2003 o oznámení Komisie Rade a Európskemu parlamentu o obchode a rozvoji – pomoc rozvojovým krajinám, aby profitovali z obchodu<sup>5</sup>, z 25. septembra 2003 o piatej ministerskej konferencii WTO v Kankúne<sup>6</sup>, z 24. februára 2005 o opatreniach proti hladu a chudobe<sup>7</sup>, z 12. mája 2005 o hodnotení rokovaní z Dohy v nadväznosti na rozhodnutie Generálnej rady WTO z 1. augusta 2004<sup>8</sup>, zo 6. júla 2005 o celosvetovej výzve: urobiť chudobu vecou minulosti<sup>9</sup>, z 1. decembra 2005 o prípravách na šiestu ministerskú konferenciu WTO v Hongkongu<sup>10</sup>, zo 4. apríla 2006 o hodnotení rokovaní z Dohy po ministerskej konferencii WTO v Hongkongu<sup>11</sup>, z 1. júna 2006 o obchode a chudobe: navrhovanie obchodných politík pre čo najväčší prínos obchodu v boji proti chudobe<sup>12</sup>, zo 6. júla 2006 o spravodlivom obchode a rozvoji<sup>13</sup> a zo 7. septembra 2006 o prerušení rokovaní o rozvojovej agende z Dohy<sup>14</sup>,
- so zreteľom na oznámenia Komisie: Urýchlenie pokroku smerom k splneniu miléniových rozvojových cieľov – prínos Európskej únie (KOM(2005)0132), Urýchlenie pokroku smerom k dosiahnutiu miléniových rozvojových cieľov – financovanie rozvoja a účinnosť pomoci (KOM(2005)0133), Koherencia politiky pre rozvoj – urýchlenie pokroku smerom k dosiahnutiu miléniových rozvojových cieľov (KOM(2005)0134), Financovanie rozvoja a účinnosť pomoci – úlohy zvyšovania pomoci EÚ v rokoch 2006 – 2010 (KOM(2006)0085) a Pomoc EÚ: Dávať viac, lepšie a rýchlejšie (KOM(2006)0087),
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o rozvojovej politike Európskej únie s názvom Európsky konsenzus<sup>15</sup>,

---

<sup>1</sup> Ú. v. ES C 177 E, 25.7.2002, s. 290.

<sup>2</sup> Ú. v. EÚ C 272 E, 13.11.2003, s. 277.

<sup>3</sup> Ú. v. EÚ C 39 E, 13.2.2004, s. 79.

<sup>4</sup> Ú. v. EÚ C 67 E, 17.3.2004, s. 255.

<sup>5</sup> Ú. v. EÚ C 76 E, 25.3.2004, s. 435.

<sup>6</sup> Ú. v. EÚ C 77 E, 26.3.2004, s. 393.

<sup>7</sup> Ú. v. EÚ C 304 E, 1.12.2005, s. 383.

<sup>8</sup> Ú. v. EÚ C 92 E, 20.4.2006, s. 397.

<sup>9</sup> Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 397.

<sup>10</sup> Ú. v. EÚ C 285 E, 22.11.2006, s. 126.

<sup>11</sup> Ú. v. EÚ C 293 E, 2.12.2006, s. 155.

<sup>12</sup> Ú. v. EÚ C 298 E, 8.12.2006, s. 261.

<sup>13</sup> Prijaté texty, P6\_TA(2006)0320.

<sup>14</sup> Prijaté texty, P6\_TA(2006)0350.

<sup>15</sup> Ú. v. EÚ C 46, 24.2.2006, s. 1.

- so zreteľom na závery zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy z 12. decembra 2005 a 16. – 17. októbra 2006,
  - so zreteľom na ministerské vyhlásenie z Dohy<sup>1</sup>, prijaté 14. novembra 2001 na štvrtom zasadnutí ministerskej konferencie WTO,
  - so zreteľom na ministerské vyhlásenie z Hongkongu<sup>2</sup>, prijaté 18. decembra 2005 na šiestom zasadnutí ministerskej konferencie WTO,
  - so zreteľom na Miléniovú deklaráciu OSN z 8. septembra 2000<sup>3</sup>, ktorá stanovuje rozvojové ciele milénia (RCM) ako kritériá na odstránenie chudoby, spoločne určené medzinárodným spoločenstvom,
  - so zreteľom na správy OSN s názvom Rozvojové ciele milénia – správa za rok 2005 a Rozvojové ciele milénia - správa za rok 2006,
  - so zreteľom na správu vypracovanú pracovnou skupinou OSN pre projekt milénia,
  - so zreteľom na vyhlásenie prijaté 8. júla 2005 skupinou G8 v Gleneagles,
  - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod a stanovisko Výboru pre rozvoj (A6-0088/2007),
- A. keďže vyrovnaný mnohostranný obchodný systém založený na pravidlách je životne dôležitý pre schopnosť rozvojových krajín zapojiť sa do medzinárodného obchodu a využívať jeho výhody,
- B. keďže za posledných 40 rokov klesol podiel najmenej rozvinutých krajín na svetovom obchode z 1,9 % na menej než 1 % napriek rozšíreniu dvojstranných režimov prístupu bez ciel a kvót pre ich výrobky (najrozsiahlejší režim predstavuje iniciatíva Spoločenstva Všetko okrem zbraní),
- C. keďže hospodársky rast a integrácia rozvojových krajín do celosvetového hospodárstva predstavuje hlavnú podmienku splnenia cieľa odstránenia chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja a úsilia o dosiahnutie RCM,
- D. keďže mier a spoločné a univerzálne hodnoty dodržiavania a presadzovania ľudských práv, základných slobôd, dobrej správy, demokratizácie a právneho štátu sú nevyhnutné na to, aby rozvojové krajiny mohli znižovať chudobu a získavať výhody plynúce z lepších obchodných príležitostí,
- E. keďže, ako sa uvádza v Európskom konsenze o rozvoji, Spoločenstvo má vďaka vlastným skúsenostiam a výhradnej obchodnej právomoci komparatívnu výhodu pri poskytovaní podpory partnerským krajinám na integráciu obchodu do národných rozvojových stratégií a pri podpore regionálnej spolupráce,

---

<sup>1</sup> WT/MIN(01)/DEC/1.

<sup>2</sup> WT/MIN(05)/DEC.

<sup>3</sup> A/RES/55/2.

- F. keďže vo vyhlásení zo šiestej ministerskej konferencie WTO v Hongkongu sa uvádza, že „pomoc pre obchod by mala mať za cieľ pomáhať rozvojovým krajinám, predovšetkým najmenej rozvinutým krajinám, vybudovať zásobovaciu kapacitu a obchodnú infraštruktúru, ktoré potrebujú na to, aby im pomohla pri realizácii a získavaní výhod z dohôd WTO a všeobecnejšie na rozšírenie obchodu“;
- G. keďže globalizácia je pokračujúcim a nezastaviteľným procesom, ktorý prináša príležitosti a výzvy, ale zároveň zvyšuje riziko marginalizácie krajín, a to najmä najchudobnejších krajín, ako aj marginalizácie najzraniteľnejších skupín v týchto krajinách, osobitne tam, kde rozdiely v príjmoch v rámci krajiny a medzi krajinami ostávajú veľké a kde rastúci počet ľudí žije v chudobe,

***Dôvody pomoci pre obchod a účinný trojuholník: lepší prístup na trh, silné domáce politiky, väčšia a efektívnejšia pomoc pre obchod***

1. zdôrazňuje, že otvorenie obchodu je jednou z najúčinnějších hybných síl hospodárskeho rastu, ktorá je nevyhnutná pri znižovaní chudoby a presadzovaní rastu hospodárstva v prospech chudobných a zamestnanosti a je tiež dôležitým katalyzátorom celosvetového trvalo udržateľného rozvoja;
2. trvá však na tom, že samotná otvorenosť obchodu nie je dostatočnou podmienkou využitia obchodu na dosiahnutie rozvoja a zníženie chudoby, pretože ide o zložitý a viacrozmerný problém, ktorý nemá jednoduché riešenie;
3. zdôrazňuje, že schopnosť mnohých rozvojových krajín využívať výhody rozsiahlejších obchodných príležitostí výrazne obmedzujú domáce politiky „za hranicami“ a nepostačujúce hospodárske a investičné prostredie; poznamenáva preto, že rast a obchod nemôžu znížiť chudobu bez nevyhnutného rámca domácich politík vrátane prerozdelenia a sociálnych politík a skutočného zlepšenia schopnosti vykonávať dobrú správu;
4. domnieva sa, že bez pokroku v správnej oblasti môžu mať všetky ostatné reformy len obmedzený dosah; zdôrazňuje, že efektívne štáty, konkrétne tie, ktoré vedia presadzovať a chrániť ľudské práva a poskytovať svojim občanom služby a prostredie vhodné pre podnikanie a rast, sú základom rozvoja; domnieva sa, že hoci sú za zlepšenia v oblasti správy verejných vecí vrátane demokracie v prvom rade zodpovedné príslušné krajiny, na ich podporu i na zabránenie narušenia dobrej správy možno použiť pomoc pre obchod prostredníctvom podpory komplexných národných stratégií na budovanie kapacít a zväčšenie rozsahu zapojených subjektov a posilnenia inštitúcií, ktoré zlepšujú transparentnosť a zodpovednosť;
5. domnieva sa, že zodpovednosť je obojstranná a že zásady environmentálnej udržateľnosti, ochrany sociálnych a ľudských práv a dobrej správy platia rovnako pre rozvinuté ako aj rozvojové krajiny, a preto sa musia zahrnúť do prístupu EÚ k pomoci pre obchod;
6. usudzuje, že ak majú rozvojové krajiny úplne využiť potenciál liberalizácie obchodu, musia prístup na trh (najmä v sektoroch, v ktorých sú najviac konkurencieschopné) sprevádzať dôkladné reformy domácich politík a spravodlivý systém medzinárodného obchodu vrátane oveľa vyššej a efektívnejšej pomoci pre obchod;
7. zdôrazňuje, že pomoc pre obchod nie je všeliakom, je však nevyhnutne potrebná na dosiahnutie možných ziskov z medzinárodného obchodu a na zníženie jeho prípadných

výdavkov; domnieva sa, že ak má byť pomoc pre obchod považovaná za úspech, výrobcovia a obchodníci v krajinách, ktoré sú príjemcami pomoci, musia dosiahnuť priame hospodárske výhody;

8. poznamenáva, že obchod a všeobecnejšie aj výrobná kapacita boli v programoch pomoci v ostatných 10 až 15 rokoch do istej miery zanedbávané, uprednostňoval sa dôraz na základné snahy zamerané priamo na zníženie chudoby, ktoré nie sú vždy tým najúčinnnejším spôsobom, ako dosiahnuť dlhodobejšie významné zníženie chudoby; je preto presvedčený, že iniciatívy pomoci pre obchod ponúkajú jedinečnú príležitosť prekonať vzájomnú nedôveru medzi sférou obchodu a pomoci; domnieva sa preto, že na obnovenie rovnováhy a nájdenie udržateľných dlhodobých výrobných vzorcov, ktoré môžu prispieť k zníženiu chudoby, je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť integrácii obchodných a rozvojových stratégií;
9. uznáva, že v prípade rozvoja nejde len o hospodársky rozvoj, ale aj o rozvoj v takých oblastiach ako zdravotníctvo, vzdelávanie, ľudské práva, ochrana životného prostredia a politické slobody; domnieva sa však, že tieto ciele nemožno zabezpečiť bez hospodárskeho rozvoja, ktorý vytvára potrebné zdroje;
10. verí, že pomoc pre obchod môže byť spôsobom, ako rozvinúť schopnosť rozvojových krajín, ktoré sú príjemcami pomoci, spustiť proces hospodárskej integrácie „juh–juh“, ktorý doteraz chýbal;
11. naliehavo žiada EÚ, aby plnila všetky záväzky, ktoré vo vzťahu k najmenej rozvinutým krajinám prijala v rámci kola rokovaní z Dohy, tým, že predbežne zabezpečí prostriedky pre balíček rozvojových opatrení a do roku 2013 zruší subvencie na vývoz poľnohospodárskych výrobkov; zdôrazňuje, že EÚ musí naliehať na ďalších členov WTO, aby tiež plnili svoje záväzky voči najmenej rozvinutým krajinám;

### ***Spoločná európska stratégia pomoci pre obchod na rok 2007***

12. víta a plne podporuje vznikajúci konsenzus (vyjadrený v záveroch Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy zo 16. a 17. októbra 2006) o tom, že ak sa majú všetky rozvojové krajiny, predovšetkým najmenej rozvinuté krajiny, lepšie začleniť do mnohostranného systému obchodu založeného na pravidlách a ak sa má obchod pri presadzovaní celkového cieľa odstránenia chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja využívať účinnnejšie, je potrebná zvýšená a efektívnejšia pomoc pre obchod;
13. pokladá za mimoriadne dôležité, aby Európsky parlament nadviazal na príklad Európskeho konsenzu o rozvoji a primerane sa zapájal do prípravy a prijatia spoločnej európskej stratégie pomoci pre obchod na rok 2007;
14. poznamenáva, že uvedená spoločná stratégia by mala: po prvé, sformulovať základné zásady pomoci EÚ pre obchod, po druhé, zostaviť pracovný program s konkrétnymi odporúčaniami pre EÚ s cieľom dosiahnuť a prípadne zlepšiť cieľovú sumu 2 mld. EUR na pomoc súvisiacu s obchodom do roku 2010 a poskytnúť efektívnejšiu pomoc pre obchod, po tretie, určiť spôsoby koordinácie a skutočnej realizácie na rôznych úrovniach pomoci pre obchod v súlade s odporúčaniami pracovnej skupiny WTO a nakoniec vymedziť mechanizmy zlepšenia transparentnosti, sledovania a kontroly;

## ***Rozsah a vymedzenie pomoci pre obchod***

15. konštatuje, že jedna z najspornejších otázok súvisiacich s pomocou pre obchod sa týka jej vlastnej definície, keďže pojmom pomoc pre obchod sa označuje mimoriadne široké spektrum pomocných opatrení spojených s obchodom, ktoré sa poskytujú rozvojovým krajinám;
16. pripomína, že podľa vymedzenia organizácie OECD/DAC a na základe záznamov v databáze DAC/WTO o rozvojovej agende z Dohy pomoc súvisiaca s obchodom tradične spadá do dvoch základných kategórií: obchodná politika a regulácia a rozvoj obchodu, pričom rozvoj obchodu sa interpretuje tak, že zahŕňa aj podporu súkromného sektora a, v menšej miere, obmedzenia na strane ponuky, ako aj istú adaptačnú podporu;
17. zdôrazňuje však, že pracovná skupina WTO na pomoc pre obchod pridala k doterajším dvom kategóriám ďalšie tri kategórie: prispôsobovanie spojené s obchodom, infraštruktúra spojená s obchodom a výrobná kapacita;
18. poznamenáva, že vzhľadom na to, že tieto tri kategórie pomoci pre obchod sa prekrývajú s predchádzajúcimi dvoma kategóriami a hrozí riziko, že nebude možné ich odlíšiť od všeobecnej rozvojovej spolupráce, nemôžu sa stať súčasťou existujúcich kvantitatívnych cieľov stanovených Komisiou a záväzkov prijatých členskými štátmi, kým sa nedospeje k medzinárodnému konsenzu o ich vymedzení, pretože hrozí riziko, že v súvislosti s touto širšou oblasťou pomoci pre obchod bude dochádzať k podávaniu nejasných správ a dvojitému účtovaniu;
19. je však presvedčený, že tri dodatočné kategórie navrhované v širokom a ambicióznom vymedzení pracovnej skupiny WTO na pomoc pre obchod sú cenné v tom, že presne odrážajú celú škálu potrieb rozvojových krajín súvisiacich s obchodom, a preto by sa mali použiť v rozvojových stratégiách a stratégiách na znižovanie chudoby jednotlivých krajín s cieľom podporiť efektívne začlenenie všetkých relevantných obchodných priorít, ktoré súvisia s obchodom; domnieva sa, že v súčasnosti je kľúčovou výzvou – a príležitosťou – pripraviť koherentný súbor nástrojov, ktoré budú spoločne zabezpečovať poskytovanie pomoci, ktorá pomôže rozvojovým krajinám zapojiť sa do výhodnejšieho obchodu, a podporiť tak hospodársky rast a znižovanie chudoby a urýchliť rozvoj;
20. odporúča vytvoriť na úrovni jednotlivých krajín zahrňujúce postupy podporované vhodnými inštitucionálnymi štruktúrami, ktoré spoja domáce agentúry, príslušné ministerstvá vrátane ministerstiev obchodu (ktoré majú tradične len obmedzený vplyv na domáci politický rozvoj), poslancov parlamentu, odbory, mimovládne organizácie, darcov a súkromný sektor, pričom tieto postupy budú východiskom pre identifikáciu skutočných potrieb a priorít pomoci pre obchod a pre vzájomné poskytovanie informácií a politický dialóg;
21. poznamenáva, že iniciatívy pomoci pre obchod by mali venovať väčšiu pozornosť životne dôležitému zapojeniu súkromného sektora, najmä malých a stredných podnikov (MSP), odborov a občianskej spoločnosti, a to tak do identifikácie potrieb, ako aj do uskutočňovania pomoci, aby pomoc pre obchod mohla viac uľahčiť vytváranie a rast podnikov a efektívne vytváranie dôstojných pracovných miest; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu prideliť časť prostriedkov pomoci pre obchod na spravodlivý obchod v súlade s odsekom 19 svojho vyššie uvedeného uznesenia o spravodlivom obchode a rozvoji;

### ***Väčši rozsah v rámci programu: význam širšej agendy pomoci pre obchod***

22. zdôrazňuje, že nezávisle od presného vymedzenia pomoci pre obchod musí EÚ významne prispievať k širšej agende pomoci pre obchod;

#### *Prispôsobovanie obchodu*

23. poznamenáva, že hoci sa spomínané vyhlásenie ministerskej konferencie WTO v Hongkongu výslovne nezmieňuje o prispôsobovaní obchodu, malo by byť ako dôležitý prvok zahrnuté do širšej agendy pomoci pre obchod; v tejto súvislosti pripomína, že pracovná skupina miléniového projektu OSN pre obchod navrhla dočasný „fond pomoci pre obchod“, zatiaľ čo samotný člen Komisie EÚ pre obchod 4. februára 2005 navrhol vytvorenie osobitného fondu na prispôsobovanie obchodu, ktorý by „pomohol chudobným účinnejšie obchodovať a znížil by sociálne náklady prispôsobovania“;
24. poznamenáva, že výdavky na prispôsobovanie spojené s obchodom pokrývajú celú škálu oblastí, ktoré zahŕňajú predovšetkým: po prvé, výdavky súvisiace s narušením priorít, ktoré sa týkajú najmä krajín závislých od exportu textilných a poľnohospodárskych komodít, po druhé, straty výnosov z obchodných ciel a po tretie, výdavky vyplývajúce z rastu cien potravín, ktoré pravdepodobne ovplyvnia krajiny, ktoré sú čistými dovozcami potravín, a najviac ich pocítia najchudobnejšie skupiny obyvateľstva;
25. zdôrazňuje, že dodatočné náklady súvisiace s dodržiavaním požiadaviek na normy výrobkov vrátane sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení a náklady na vykonávanie dohôd WTO, akými sú Dohoda o investičných opatreniach vzťahujúcich sa na obchod (TRIMs), Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS) a Všeobecná dohoda o obchode a službách (GATS), ktorá vyžaduje zložité zmeny v politikách a právnych predpisoch, sú často považované za náklady na prispôsobovanie, ale zdôrazňuje tiež, že sa prekrývajú s kategóriou pomoci pre obchod „obchodná politika a regulácia“; podotýka, že náklady spojené s výrobnými faktormi, napr. s riešením krátkodobej nezamestnanosti a preškolením, považujú niektorí odborníci tiež za náklady na prispôsobovanie spojené s obchodom;
26. konštatuje, že podpora v oblasti platobnej bilancie je všeobecným nástrojom rozvojovej politiky, ktorý sa môže a má takisto využívať na riešenie nákladov na prispôsobovanie;
27. zdôrazňuje, že náklady na prispôsobovanie sú zvlášť dôležité v kontexte európskych dohôd o hospodárskom partnerstve;
28. uznáva rastúce obavy v štátoch Afriky, Karibiku a Tichomoria (AKT) v súvislosti so spôsobmi poskytovania, s účinnosťou a kvalitou pomoci pre obchod riadenej ES, pokiaľ ide o podporu programov pre prispôsobenie sa ekonomickej situácii;
29. zdôrazňuje, že prispôsobovanie obchodu by sa nemalo chápať len ako kompenzácia, ktorú treba uhradiť v súvislosti s narušením priorít či širším vplyvom liberalizácie, ale aj ako mechanizmus pomoci pri zložitom prechode k liberalizovanejšiemu prostrediu;
30. je presvedčený, že pomoc pri prispôsobovaní v reakcii na obchodné otrasy je nevyhnutná v záujme uľahčenia prijatia voľnejšieho obchodu, pretože ak nebude existovať pomoc pri prispôsobovaní a sieti sociálneho zabezpečenia, liberalizácia obchodu sa stretne s odporom a odmietnutím; domnieva sa, že schopnosť EÚ financovať a uskutočňovať pomoc pre

obchod v tomto smere si vyžiada omnoho hlbšie porozumenie procesov na prispôsobovanie, ktorými prechádzajú pracovníci, spotrebitelia, podniky a vlády rozvojových krajín v dôsledku liberalizácie obchodu;

31. konštatuje, že mechanizmus obchodnej integrácie Medzinárodného menového fondu (MMF), ktorý bol zriadený v roku 2004, aby pomohol krajinám s problémami v oblasti platobnej bilancie zvládnuť dôsledky liberalizácie obchodu, sa riadi bežnými podmienkami politik MMF a podmienkami poskytovania pôžičiek MMF, a preto môže byť nevhodný pre krajiny, ktoré už sú veľmi zadlžené alebo nechcú využívať program MMF; so znepokojením konštatuje, že je to jediný dostupný osobitný mnohostranný mechanizmus pre prispôsobovanie spojené s obchodom a že ho doteraz využili len tri krajiny, konkrétne Bangladéš, Dominikánska republika a Madagaskarská republika;
32. odporúča Komisii a členským štátom, aby v situácii, keď neexistujú nové mnohostranné mechanizmy, ktoré by riešili otázku výdavkov na prispôsobovanie obchodu: po prvé, zhodnotili rozsah, účinnosť a efektívnosť súčasnej pomoci, pričom uskutočnia predovšetkým kvantitatívne vyhodnotenie – popisné i analytické – vplyvu tejto pomoci; odporúča, aby Komisia používala jednotnú metodiku na vyhodnotenie toho, ako konkrétne projekty podporili obchod a hospodársky rozvoj, s cieľom pomôcť pri prispôbovaní spojenom s obchodom a ďalej vypracovať v rámci spoločnej európskej stratégie pomoci pre obchod na rok 2007 v tejto veci konkrétne odporúčania, po druhé, podporovali nový mechanizmus obchodnej integrácie poskytovaný medzinárodnými finančnými inštitúciami, ktorý je ambicióznejší v oblasti financovania i rozsahu a môže sa širšie využívať, a po tretie, aby členské štáty vypracovali konkrétne iniciatívy (v rámci svojich vlastných národných a regionálnych programov) s cieľom riešiť výdavky na prispôsobovanie, predovšetkým tie, ktoré sa (ako napríklad narušenie priorít) musia v prvom rade riešiť medzi príjemcami a poskytovateľmi priorít, ako aj tie, ktorými sa náležite nezaobera mechanizmus obchodnej integrácie MMF;
33. žiada Komisiu, aby vyjasnila, ktoré rozpočtové položky je možné použiť na financovanie pomoci na prispôsobovanie spojenej s obchodom a aby v tejto súvislosti vyhodnotila možné nedostatky súčasnej štruktúry rozpočtu EÚ;
34. zdôrazňuje význam poskytovania pomoci pre infraštruktúru ako dôležitého faktora pri konsolidácii národných a regionálnych trhov a stimulácii rastu založeného na vývoze;

#### *Infraštruktúra*

35. žiada Komisiu, členské štáty a Európsku investičnú banku (EIB), aby predložili jasný prehľad o súčasnej pomoci a plánovaných iniciatívach, ktorých zreteľnou súčasťou je obchodná infraštruktúra; v tejto súvislosti vyzýva na ambicióznejšie zásahy EIB podľa viacročného plánu na financovanie infraštruktúry v sektoroch ako cestná a železničná doprava, informačné a komunikačné technológie, letiská a námorné prístavy;
36. naliehavo žiada Komisiu, aby predložila konkrétne návrhy, ako reagovať na odporúčania pracovnej skupiny WTO na pomoc pre obchod v oblastiach, ktoré možno nespádajú do pôsobnosti užšie definovanej pomoci EÚ pre obchod, a to najmä: budovanie výrobných kapacít, infraštruktúra spojená s obchodom a problémy súvisiace s prispôbovaním v dôsledku liberalizácie obchodu;

#### *Ďalšie súvisiace otázky*

### *Regionálna integrácia a obchod „juh-juh“*

37. domnieva sa, že regionálne obchodné dohody medzi rozvojovými krajinami alebo medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami sú účinným prostriedkom, ako zabezpečiť účasť rozvojových krajín na svetovom hospodárstve;
38. uznáva významnú hodnotu iniciatív „juh-juh“, ktoré na základe spoločnej skúsenosti šíria osvedčené postupy v uľahčovaní obchodu, a očakáva, že spoločná európska stratégia pomoci pre obchod na rok 2007 navrhne konkrétne opatrenia na podporu takýchto iniciatív;
39. zdôrazňuje, že regionálna integrácia a integrácia „juh-juh“ môže byť významným nástrojom na vyváženie obchodu a rozvoja, keďže môže zvýšiť efektivitu a konkurencieschopnosť, umožniť úspory z rozsahu, vytvoriť atraktívne prostredie pre priame zahraničné investície, zabezpečiť silnejšiu rokovaciu pozíciu, ako aj prispieť k upevneniu mieru a bezpečnosti;
40. poznamenáva, že plánovanie na úrovni krajín sa často nevenuje dostatočne regionálnym alebo cezhraničným potrebám v oblasti pomoci pre obchod; vyzýva preto Komisiu, členské štáty a medzinárodné finančné inštitúcie, aby navrhli konkrétne odporúčania na zlepšenie jestvujúcich mechanizmov tak, aby riešili potreby regionálnej a cezhraničnej pomoci pre obchod, a to vrátane tých, ktoré sa konkrétne týkajú regionálnej integrácie;

### *Poľnohospodárstvo*

41. konštatuje, že poľnohospodárstvo je naďalej hlavným zdrojom príjmu a zamestnanosti vo väčšine rozvojových krajín, a preto zdôrazňuje úlohu pomoci pre obchod pri napomáhaní rozvojovým krajinám s riešením výziev, ktorým čelí ich poľnohospodársky sektor, a to najmä tých výziev, ktoré ovplyvňujú komodity ako cukor, banány a bavlna;

### *Služby*

42. domnieva sa, že EÚ doteraz zameriavala pomerne veľmi málo svojej pomoci spojenej s obchodom na oblasť služieb, čo je v rozpore s významom služieb v globálnom obchode; zdôrazňuje preto, že zameranie oficiálnej rozvojovej pomoci a fondov pomoci pre obchod na oblasť služieb má zásadný význam pre posilnenie schopnosti rozvojových krajín spravovať a regulovať sektor služieb, vyvážať služby a dodržiavať príslušné regulačné a iné služby týkajúce sa požiadavky v krajinách OECD; ďalej zdôrazňuje potrebu poskytovať rozvojovým krajinám finančné prostriedky a právne a technické odborné znalosti, aby boli schopné brániť svoje hospodárske záujmy na medzinárodnej úrovni;

### *Pracovné a environmentálne normy*

43. zdôrazňuje, že nevyhnutnú časť agendy pomoci pre obchod predstavuje konkrétna pomoc pri prijímaní právnych predpisov slúžiacich na účinné plnenie základných pracovných noriem stanovených v dohovoroch Medzinárodnej organizácie práce (MOP), ako aj vhodných a efektívnych právnych predpisov týkajúcich sa životného prostredia;

### *Podpora spravodlivého obchodu*

44. žiada, aby sa zvláštna pozornosť venovala iniciatívam, ktoré najlepšie podporujú znižovanie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj vrátane projektov spravodlivého obchodu a iniciatív uľahčujúcich zapojenie žien do pracovného procesu;



45. zdôrazňuje, že v kontexte budovania výrobných kapacít by pomoc pre obchod mala podporovať aj snahy o zapojenie malých a znevýhodnených výrobcov do obchodu, o podporu vytvárania združení výrobcov a štruktúr zastupujúcich výrobcov, o uľahčenie prístupu k financovaniu obchodu a o umožnenie nadväzovania priamych kontaktov medzi výrobcami a spotrebiteľmi, keďže toto je osvedčený postup v jestvujúcich iniciatívach za spravodlivý obchod;
46. domnieva sa, že vytváranie obchodných kapacít, ktoré spadajú do pôsobnosti pomoci pre obchod, musí sprevádzať účinnejšia snaha o zabezpečenie riadneho odmeňovania výrobcov; v tejto súvislosti pripomína význam zapojenia výrobcov do určovania cien, ako sa uvádza v resumé Dohody z Cotonou;

### ***Zásady pomoci EÚ pre obchod***

47. zdôrazňuje, že spoločná európska stratégia pomoci pre obchod na rok 2007 by mala v súlade s parížskym vyhlásením OECD obsahovať nasledujúce hlavné zásady:

#### *Pokiaľ ide o odôvodnenosť a zemepisný rozsah*

- a) pomoc pre obchod nie je všeliakom pre rozvoj, ale predstavuje nevyhnutne potrebný doplnok liberalizácie obchodu a reforiem domácich politík, ktoré vykonávajú samotné rozvojové krajiny, a príslušných možností WTO,
- b) úspešná pomoc pre obchod vyžaduje efektívnu integráciu obchodných a rozvojových stratégií,
- c) pomoc pre obchod by mala uprednostniť najmenej rozvinuté krajiny a najzraniteľnejšie rozvojové krajiny,

#### *Pokiaľ ide o rozvojovú agendu z Dohy*

- d) pomoc pre obchod nenahrádza rokovania o rozvojovej agende z Dohy a rozvojové výhody, ktoré vyplynú z lepšieho prístupu na trh; pomoc pre obchod predstavuje cenný a nevyhnutne potrebný doplnok, ktorý by mal prispieť k rozvojovému rozmeru rozvojovej agendy z Dohy tým, že rozvojovým krajinám, predovšetkým najmenej rozvinutým krajinám, pomôže vykonávať dohody WTO a požívať z nich výhody, a vôbec rozšíriť ich obchod; pomoc pre obchod nie je súčasťou jednotného záväzku rozvojovej agendy z Dohy a jej existencia je oprávnená nezávisle od úspechu rokovaní v Dohe,
- e) mala by sa urýchlene zvýšiť a zefektívniť pomoc pre obchod bez ohľadu na závery kola rokovaní v Dohe,
- f) pomoc pre obchod nie je možné spájať so žiadnymi výsledkami rokovaní ani používať na kompenzáciu nedostatočného prístupu na trh,

#### *Pokiaľ ide o záväzky vzhľadom na vyšší objem pomoci pre obchod a jej vykonávanie*

- g) vyšší objem pomoci pre obchod musí zodpovedať rozsahu identifikovaných problémov, musí byť predvídateľný, stabilný a musí dopĺňať existujúcu rozvojovú pomoc, ktorú ale nesmie nahrádzať,

- h) väčší súlad s rôznymi oblasťami vonkajších činností, najmä obchodnými a rozvojovými politikami, ako aj väčšia miera vzájomného dopĺňania a lepšia harmonizácia, zladenie a koordinácia postupov medzi EÚ a jej členskými štátmi i vo vzťahoch s inými darcami a medzi nimi sú nevyhnutné na zabezpečenie vnútorného súladu a účinnosti pomoci pre obchod,
- i) najdôležitejšia je vlastná zodpovednosť krajiny: pomoc pre obchod musí vychádzať z potrieb príjemcov a musí byť navrhnutá a vykonávaná ako neoddeliteľná súčasť hospodárstva a rozvojových stratégií samotných rozvojových krajín a musí zodpovedať požiadavkám súkromného sektora a občianskej spoločnosti vrátane hnutia za spravodlivý obchod;
- j) pomoc pre obchod by sa mala realizovať prostredníctvom rôznych prístupov podľa konkrétneho kontextu a potrieb vývoja, aby sa prijímajúcim krajinám alebo regiónom, a najmä ich súkromnému sektoru a občianskej spoločnosti, poskytla konkrétna, na mieru šitá pomoc na základe ich vlastných potrieb, stratégií, priorít a aktív,
- k) vzhľadom na neustále sa opakujúci problém súvisiaci s nedostatkom hodnotenia potrieb v rozvojových krajinách, ktorý je v niektorých prípadoch spôsobený nedostatočnou kapacitou, by pomoc pre obchod mala podporovať rozvojové krajiny pri riadení, navrhovaní a uskutočňovaní obchodných politík ako integrálnej súčasti ich vlastných hospodárskych a rozvojových stratégií; pomoc pre obchod by tiež mala byť navrhnutá tak, aby sa venovala konkrétnym rozvojovým výzvam určeným príjemcami a aby bola úzko spojená s prioritami, postupmi a systémami daných krajín,
- l) kľúčovou otázkou pomoci pre obchod a účinnosti pomoci je včasná a predvídateľná poskytovanie finančných prostriedkov; v súlade so zásadami parížskej deklarácie by krajiny, ktoré sú príjemcami pomoci, mali dostať výraznú viacročnú predvídateľnú pomoc; pomoc pre obchod by sa mala poskytovať včas, aby mohla riešiť krátkodobé i dlhodobé priority, a v ideálnom prípade by mala byť zladená s vlastným plánovacím cyklom krajiny alebo regiónu;

### ***Zvýšenie objemu pomoci pre obchod***

- 48. pripomína, že EÚ a jej členské štáty na ministerskej konferencii v Hongkongu prisľúbili spoločne zvýšiť objem pomoci pre obchod na 2 miliardy EUR; poznamenáva, že tento prisľub by mal byť sledovaný na základe tradičných kategórií pomoci EÚ súvisiacej s obchodom, ako je obchodná politika a regulácia a rozvoj obchodu, ako ich vymedzuje organizácia OECD/DAC a ako sú zaznamenané v databáze organizácie DAC/WTO o agende rozvojovej pomoci z Dohy;
- 49. uznáva však, že keďže záväzok sa spája iba s pomocou v oblasti obchodu, existuje riziko, že dostupné finančné zdroje by sa mohli presúvať smerom k tejto užšej oblasti pomoci pre obchod na splnenie tohto cieľa, čo by mohlo zabrániť tomu, aby pomoc pre obchod bola stimulovaná dopytom v prípade, že krajiny či regióny uprednostnia infraštruktúru a reguláciu v oblasti obchodu; vyzýva Komisiu, aby sa v spoločnej stratégii venovala tejto problematike;
- 50. pripomína, že EÚ sa zaviazala zvýšiť do roku 2010 objem celkovej oficiálnej rozvojovej pomoci na 0,56 % HDP, čo zodpovedá dodatočnej pomoci vo výške 20 miliárd EUR, preto

poznámenáva, že dodatočné financovanie pomoci pre obchod by malo byť široko dostupné v rámci uvedeného zvýšenia, nie však na úkor iných rozvojových priorít;

51. zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že balíček pomoci pre obchod by mal dopĺňať už existujúcu rozvojovú pomoc, by výsledkom nových záväzkov v rámci pomoci pre obchod nemal byť presun finančných prostriedkov, ktoré už boli vyčlenené na iné rozvojové iniciatívy, akými sú napr. projekty v oblasti zdravotníctva a vzdelávania, ktoré zohrávajú veľmi dôležitú úlohu pri budovaní silného hospodárstva;
52. naliehavo žiada EÚ a jej členské štáty, aby čo najskôr v plnej miere uskutočnili svoje záväzky v oblasti pomoci pre obchod, v súlade so všeobecnými zásadami vymedzenými v tomto uznesení;
53. vyzýva Komisiu, aby v osobitnom pracovnom programe vysvetlila, ako bude plniť svoj prísľub zvýšiť súčasnú a plánovanú úroveň financovania zo strany Spoločenstva na podporu pomoci pre obchod zo súčasného priemeru približne 850 miliónov EUR ročne na 1 miliardu EUR ročne; v tejto súvislosti konštatuje, že zvýšenie úrovne pomoci pre obchod by sa malo dosiahnuť s ohľadom na dohodnutý základ, ako napríklad priemer za roky 2002 – 2004;
54. zdôrazňuje, že sľuby Komisie a členských štátov na poskytnutie pomoci vo výške 1 miliardy EUR by sa mali plniť tak, aby nedošlo k zmene označenia pomoci, ktorá bola predtým klasifikovaná ako pomoc pre infraštruktúru, na pomoc pre obchod, či k dvojitému účtovaniu dvojstrannej pomoci a príspevkov na vonkajšiu pomoc EÚ zo strany členských štátov;
55. vyzýva všetkých významných medzinárodných darcov, aby vyjasnili presnú povahu a rozsah svojich prísľubov;
56. žiada Komisiu, aby podrobne vysvetlila konkrétne opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby zavádzanie obchodu do plánovacieho dialógu s krajinami a regiónmi, ktoré sú príjemcami pomoci, viedlo ku skutočnému poskytnutiu prísľúbenej zvýšenej miery pomoci;
57. uznáva rozpočtové problémy, ktorým Komisia čelí pri pridelovaní prostriedkov na mnohostranné účely; žiada Komisiu, aby objasnila potreby financovania horizontálnych iniciatív na poskytovanie pomoci spojenej s obchodom vrátane dvojstranných, regionálnych a mnohostranných iniciatív, akou je napríklad integrovaný rámec; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že navrhol novú rozpočtovú položku zahrnutú už do rozpočtu na rok 2007 a určenú na financovanie mnohostranných programov a iniciatív v oblasti pomoci týkajúcej sa obchodu, ktoré ponúkajú pridanú hodnotu geografickým programom Spoločenstva; zdôrazňuje, že nová rozpočtová položka mu dáva väčšiu mieru kontroly nad výdavkami spojenými s mnohostrannými programami a iniciatívami v oblasti pomoci týkajúcej sa obchodu, čím zvyšuje viditeľnosť a transparentnosť tohto druhu výdavkov; žiada Komisiu, aby čo najskôr dokončila vyhodnotenie finančných prostriedkov pre horizontálne iniciatívy pomoci spojenej s obchodom vrátane integrovaného rámca;

### ***Dohody o hospodárskom partnerstve (DHP)***

58. verí, že primeraná podpora adaptačných a s nimi súvisiacich opatrení spojených s európskymi dohodami o hospodárskom partnerstve zohrá významnú úlohu pri určovaní schopnosti krajín a regiónov AKT ťažiť z potenciálnych výhod plynúcich zo záväzkov a reforiem spojených s európskymi dohodami o hospodárskom partnerstve; navyše je

presvedčený, že pomoc pre obchod určená krajinám AKT predstavuje nevyhnutne potrebný doplnok, ktorý im umožní úplne využiť príležitosti ponúkané medzinárodným systémom obchodu;

59. víta záväzok, že podstatná časť prísľubu EÚ a členských štátov zvýšiť do roku 2010 objem pomoci pre obchod na 2 miliardy EUR bude pridelená krajinám AKT; berie však so znepokojením na vedomie, že len kolektívny príspevok členských štátov má doplniť prostriedky Európskeho rozvojového fondu; ľutuje, že funkčné aspekty rozvojovej podpory poskytnutej európskym dohodám o hospodárskom partnerstve, a teda aj dôsledky tohto rozhodnutia na rozhovory o európskych dohodách o hospodárskom partnerstve stále nie sú určené, a naliehavo žiada Radu a Komisiu, aby čo najskôr a v dostatočnom predstihu pred ukončením rokovaní o DHP oznámili výšku a rozpočtovú povahu príspevku členských štátov, s osobitným poukazom na otázky spojené s dostupnou úrovňou a rozsahom podpory, mechanizmami jej poskytovania, zistenými väzbami a synergiami s programovým plánovaním 10. Európskeho rozvojového fondu, a na proces spájania pomoci pre obchod s rokovaním o DHP a jej plnením;
60. požaduje, aby sa vykonala revízia existujúcich programov pomoci pre obchod členských štátov, ktoré sa týkajú zmien súvisiacich s DHP, aby sa tak stanovili najúčinnnejšie mechanizmy poskytovania účinnej podpory pri vykonávaní úprav súvisiacich s DHP;
61. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné vyriešiť otázku účinného poskytovania efektívnej pomoci pre obchod tým krajinám AKT, ktoré už sú zapojené do preferenčného obchodu s EÚ (napr. Botswana, Lesotho, Namíbia a Svazijsko, ktoré sú už na polceste k odstráneniu cieľ z obchodu s EÚ);

### ***Integrovaný rámec***

62. víta odporúčania pracovnej skupiny pre integrovaný rámec a vo svetle záväzkov prijatých na ministerskej konferencii WTO v roku 2005 sfunkčniť rozšírený integrovaný rámec do 31. decembra 2006 naliehavo žiada darcov, a najmä EÚ, aby konkretizovali svoje sľuby, aby bolo možné okamžite, adekvátne a predvídateľným spôsobom zaistiť financovanie rozšíreného integrovaného rámca a čo najskôršie efektívne vykonávanie;
63. pripomína, že rozšírený integrovaný rámec by sa mal stať kľúčovým nástrojom pomoci najmenej rozvinutým krajinám pri vymedzení ich potrieb v oblasti obchodu prostredníctvom diagnostických štúdií o obchodnej integrácii a tiež významným prostriedkom pomoci najmenej rozvinutým krajinám pri zavádzaní obchodu do ich národných rozvojových plánov a na zlepšenie ich schopnosti formulovať, dohodnúť a uskutočňovať obchodnú politiku;
64. poznamenáva, že orientačné náklady rozšíreného integrovaného rámca vo výške 400 miliónov USD znamenajú pri účasti 40 najmenej rozvinutých krajín počas piatich rokov v priemere 1 – 2 milióny na krajinu za rok, čo bude isté zlepšenie, ak sa to skutočne zrealizuje, ale stále to zďaleka nie je zásadná odpoveď na jestvujúce výzvy;
65. požaduje, aby sa medzi rôznymi poskytovateľmi pomoci vytvorila lepšia koordinácia a súdržnosť, ktorá by zohľadňovala osvedčené schopnosti agentúr zapojených do poskytovania účinnej a vysokokvalitnej pomoci v rôznych oblastiach pomoci pre obchod, ako aj to, aby sa dosiahla väčšia transparentnosť, pokiaľ ide o pomoc vyčlenenú v rámci

obchodnej pomoci; preto trvá na tom, aby boli do integrovaného rámca zapojení plne kvalifikovaní zástupcovia občianskej spoločnosti a súkromného sektora;

66. berie na vedomie ambiciózný pracovný program medziagentúrnej *ad hoc* konzultačnej skupiny pre pomoc v oblasti obchodu; ľutuje však nedostatočné zapojenie súkromného sektora, občianskej spoločnosti a zástupcov rozvojových krajín do tohto procesu;
67. zdôrazňuje, že transparentnosť pri poskytovaní pomoci a účinné monitorovanie a hodnotenie sú základom na vybudovanie dôvery v rozvojových krajinách a na stále zlepšovanie kvality pomoci;
68. žiada Komisiu, aby vytvorila kvantifikovateľné kritériá na hodnotenie účinnosti pomoci pre obchod;
69. berie na vedomie rozhodnutie Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, podľa ktorého pomoc pre obchod pre DHP bude pokrývať len obchodnú politiku a predpisy a činnosti v oblasti rozvoja obchodu; naliehavo žiada Radu a Komisiu, aby objasnili, ako sa budú riešiť iné potreby vyplývajúce z DHP, ako sú obchodná infraštruktúra, budovanie výrobných kapacít a adaptácia spojená s obchodom; domnieva sa, že Rada a Komisia by mali ďalej zvažovať, aké sú najvhodnejšie mechanizmy poskytovania rôznych kategórií podpory pre potreby DHP;
70. konštatuje, že ženy majú menší ošoh z možností, ktoré so sebou prináša liberalizácia a globalizácia obchodu, pričom sa na nich súčasne vo väčšej miere prejavujú nepriaznivé vplyvy týchto javov, preto nalieha na EÚ, aby sa v rámci svojich programov pomoci týkajúcich sa obchodu zamerala predovšetkým na rozširovanie príležitostí pre účasť žien na obchode, predovšetkým na medzinárodnom obchode;

### ***Sledovanie, hodnotenie, preskúmanie a úloha Európskeho parlamentu pri kontrole a dozore***

71. je presvedčený, že organizácia OECD/DAC by mala sledovať celkovú agendu pomoci pre obchod, a tak zabezpečiť maximálnu transparentnosť pri správe a smerovaní pomoci, ale súhlasí s odporúčaním pracovnej skupiny WTO začleniť pomoc pre obchod do prieskumov obchodnej politiky organizácie WTO o darcoch a príjemcoch;
72. znovu opakuje, že by Komisia mala preskúmať pokrok dosiahnutý pri vykonávaní opatrení prijatých v oblasti pomoci pre obchod a každé dva roky (počnúc rokom 2008) predkladať Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní a dosiahnutých výsledkoch a, podľa možností, hlavných záveroch a vplyvoch pomoci pre obchod;
73. výslovne žiada, aby správa predkladaná každé dva roky obsahovala konkrétne informácie o financovaných opatreniach, a prípadne uvádzala výsledky monitorovania a hodnotenia, o zapojení príslušných partnerov a plnení príslubov a rozpočtových záväzkov a platieb podľa krajín, regiónov a kategórií pomoci; žiada, aby táto správa vyhodnotila i pokrok dosiahnutý v zavádzaní obchodu do plánovania pomoci a výsledky dosiahnuté vďaka pomoci, použijúc v čo najväčšej miere konkrétne a merateľné ukazovatele jej úlohy pri dosahovaní cieľov pomoci pre obchod;
74. zdôrazňuje, že Komisia by mala Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do 31. decembra 2010 predložiť druhú správu obsahujúcu hodnotenie vykonávania a výsledkov dosiahnutých vďaka pomoci pre obchod s prípadným návrhom na zvýšenie rozpočtu pomoci pre obchod a

zavedenie potrebných úprav stratégie pomoci pre obchod a jej vykonávania;

o

o o

75. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam členských štátov, Rade AKT-EÚ a Spoločnému parlamentnému zhromaždeniu AKT-EÚ.